

Ο ΛΟΡΔΟΣ ΒΥΡΩΝ ΣΕ ΣΠΗΛΙΑ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Ο λόρδος Βύρων, όταν επισκέφθηκε την Αθήνα γύρω στα 1809 — 1810 επισκέφθηκε και ένα σπήλαιο της Αττικής, (πιθανόν τὴ σπηλιὰ πού βρίσκεται στὴν κορυφὴ τοῦ Πανείου. Ἡ ἐπίσκεψις περιγράφεται σὲ βιογραφία τοῦ Φιλέλληνα λόρδου γρασμένη τὸ 1830 ἀπὸ τὸν Τζὼν Γκάλτ. Ἡ κ. Βελουδίου, μέλος τῆς Ἑταιρείας μας, μᾶς ἔστειλε τὸ πᾶρα κάτω σχετικὸ κείμενο:

Ἡ ἐπόμενη ἐκδρομὴ πού ἦταν σὲ κάποιο βαθμὸ ἐνδιαφέρουσα, ἂν ὁ τέτοιος χαρακτηρισμὸς μπορεῖ νὰ δοθεῖ σὲ ἐκδρομές, στὴν Ἀττικὴ, ἦταν στὸν Κάβο Κολῶνες. Διασχίζοντας τὴν κοίτη τοῦ Ἰλισσοῦ καὶ ἀκολουθώντας δρόμο κοντὰ στὸν Ἱμμητιό, οἱ ταξιδιώτες φτάσαν στὴν Βάρη, σ' ἓνα ἀγρόκτημα πού ἀνῆκε στὸ μοναστήρι τῶν Ἁγίων Ἀσωμάτων καὶ βρισκόταν κάτω ἀπὸ τὴν ἐποπτεία ἐνὸς καλογέρου. Ἐκεῖ διανυκτέρευσαν καὶ ἀφοῦ ἐφοδιάσθησαν μὲ φῶτα καὶ ἀκολουθήθηκαν ἀπὸ τὸν ὑπηρέτη τοῦ καλογέρου γιὰ ὁδηγό, ἐπῆγαν νὰ ἐπισκεφθοῦν τὸ Πάνειο ἢ σκαλισμένη σπηλιὰ ἐκεῖ κοντά, ὅπου καὶ κατεβήκαν. Ἀφοῦ ἱκανοποίησαν τὴν περιέργειά τους ἐκεῖ, συνέχισαν τὸ πρῶτ' γιὰ τὴν Κερατέα, μιὰ πολίχνη, πού περιέχει κάπου διακόσια πενήντα σπίτια, κατοικημένα κυρίως ἀπὸ Ἀλβανοὺς χωρικούς.

Ἡ ὑγρασία τοῦ καιροῦ τοὺς ὑπεχρέωσε νὰ μείνουν μερικὲς μέρες στὴν Κερατέα, στὶς ὁποῖες ἐπωφελήθηκαν μερικῶν ὥρῶν λιακάδας γιὰ νὰ ἀνεβοῦν τὸ ὄρος Πάρνη (ἐννοεῖ τὸ Πάνειο), ἀναζητώντας ἓνα σπήλαιο πού γι' αὐτὸ λέγονταν πολλὰ θαυματουργὰ πράγματα στὸ χωριό. Ἀφοῦ βρήκαν τὴν εἴσοδο, ἀνάβαν τὰ πεύκινα δαδιά τους καὶ πήραν ἓναν ἐφοδιασμὸ κικμάτια ἀπὸ τὸ ἴδιο ξύλο, κατεβήκαν ἀπὸ ἓνα στενὸ ἀνοιγμα. Ἀφοῦ συρθῆκαν πρὸς χαμηλά, φτάσαν κάπου πού ἔμοιαζε σὰ μιὰ μεγάλη ὑπόγεια αἴθουσα, ἔτσι πού εἶχε πάνω τῆς ψηλοὺς τροῦλους ἀπὸ κρύσταλλο καὶ ἦταν μοιρασμένη σὲ μακρὲς πτέρυγες ἀπὸ κολώνες γυαλιστερῶν κρυστάλλων, πού σὲ μερικὲς μεριεὲς ἀνοίγαν σὲ μεγάλους δοιζόντιους θάλαμους καὶ σ' ἄλλες τελειῶναν σὲ σκοτεινὰ στόματα βαθειῶν καὶ ἀποτόμων ἀβύσσων πού φθάναν στὰ ἔγκατα τοῦ βουνοῦ. Οἱ ταξιδιώτες προχωρήσαν ἀπὸ τὴν μιὰ αἴθουσα στὴν ἄλλη, ὥσπου φθάσαν σὲ μιὰ πηγὴ μὲ καθαρὸ νερό, ὅπου δίπλα καθήσαν γιὰ λίγο, ὥσπου διαπιστόνοντας πὼς τὰ δαυλιὰ τους τελειῶναν, ἀποφασίσαν νὰ γυρίσουν. Ἀφοῦ ὅμως ἐξερεύνησαν γιὰ μερικὰ λεπτὰ τὸν λαβύρινθο, ξαναβρεθῆκαν πάλι κοντὰ σ' αὐτὴ τὴν μυστηριώδη πηγὴ. Δικαιολογημένα ἀνησυχήσαν, γιὰτὶ ὁ ὁδηγὸς ὁμολόγησε μὲ τρόμο πὼς εἶχε ξεχάσει τὶς περιπτώσεις τοῦ σπηλαίου καὶ δὲν ἔξερε πὼς νὰ ξαναβρεῖ τὴν εἴσοδο. Ὁ Βύρων συχνὰ περιέγραφε τὴν περιπέτεια αὐτὴ μὲ κέφι καὶ χιοῦμορ, ὑπερβάλλοντας τόσο τὸν διζὸ του τρόμο, ὅσο καὶ τὸν φῖλον του. Κι' ἂν ὥστόσο ἡ περιγραφή γινόταν μὲ γελοιογραφικὴ ὑπερβολὴ ὁ τρόπος τοῦ καθενὸς ἦταν χαρακτηριστικὸς. Ὁ κ. Χομπχάουζ, πρὸ προσγειωμένος δὲν μποροῦσε νὰ διακρίνη τίποτε ἄλλο παρὰ ἓνα σοβαρὸ λόγο ἀνησυχίας πού βρισκόνταν ἔτσι χαμένοι στὰ ἔγκατα τῆς γῆς. Ὁ Βύρων ὥστόσο, περιγράφει τὴν δική του ἀνησυχία σὰν ἓνα εἶδος διέγερσης καὶ «γαργαλήματος» πού τοῦ προκοῦσε τὸ γέλιο.

Ὁ γλυτωμὸς τους ἀπὸ τὸν θάνατο ἀπὸ πείνα καὶ ἀπὸ ζωντανὴ ταφὴ ἦταν πραγματικὰ θαυματουργός. Ἐνῶ πηγαίνονταν σὲ κατάσταση ἀπελπισίας ἀπὸ αἰθουσα σὲ θάλαμο, σαρκφαλῶναν σὲ στενὰ περάσματα, καὶ τὰ τελευταῖα τους δαδιά τελειῶναν γρήγορα, ἐνῶ ἀγνοοῦσαν ὀλότελα πού βρισκόνταν καὶ εἶχαν σκοτάδι ὀλόγυρα, ἀνεκάλυψαν τυχαῖα, μιὰ ἀχτίδα φῶς νὰ λάμπει μπροστὰ τους. Τρέξαν πρὸς

πρὸς τὰ ἐκεῖ καὶ φτάσαν στὴν εἴσοδο τῆς σπηλιᾶς. Ἐὰν καὶ ὁ ποιητὴς δὲν χρησιμοποίησε αὐτὸ τὸ ἐπεισόδιον ὡς περιγραφὴν, ἢ πραγματικὴν ἐμπειρίαν τοῦ ἔδωκε γιὰ τὸ τί εἶναι ἀπελπισία, δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ πλούτισε τὸ μεταφυσικὸν τοῦ ἀποθέματος καὶ νὰ αὐξήσῃ τὴν γνώσιν του τρομερῶν συναισθημάτων, γιὰ τὴν σκέψιν τῶν σκοτεινότερων καὶ τῶν πικρῶν φροβερῶν προαισθημάτων — γιὰ ἀργὸν θάνατον ἀπὸ πείνας — καννιβαλισμὸν καὶ τὴν λύσσαν τῆς ἐξαντλητικῆς πείνας».

B I B Λ Ι Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α

1. The National Library. Conducted by the Rev. G. A. Gleig, M.A., M.R. Sl. & c. Assisted by various eminent writers. No I. Life of Lord Byron, by John Galt, Esq. London: Henry Colburn and Richard Bentley, New Burlington Street. Bell and Bradfute, Edinburgh; and Cumming, Dublin. 1832 edition (pages 110-112), Chapter XVII, Gennadios Library, 62 Souidias St., Athens. 10.11.66.

2) Byron, a Biography. By Leslie A. Marchand Volume I (there are 3 volumes). John Murray, 50 Albemarle Street. London (1957 in America). Page 228. Chapter VII - 1809-1810 The grand tour. Vol. I.

R E S U M E

Lord Byron Visite une Grotte en Attique

Il s'agit d' une visite que lord Byron, le poète eminent fit en 1809 — 1810 dans une grotte de l' Attique, probablement celle qui se trouve près du sommet du Mont Panion.